

Transportministeriet
trm@trm.dk

20. august 2025

Ældre Sagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86
www.aeldresagen.dk
aeldresagen@aeldresagen.dk

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af forskellige love på Transportministeriets område (Styrket beredskab)

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående lovforslag. Lovforslaget har til formål at styrke beredskabet i lyset af et ændret trusselsbillede. Det er forståeligt og nødvendigt, at myndighederne får fleksibilitet til at handle hurtigt og effektivt i ekstraordinære situationer, herunder krig, cyberangreb og svigt i kritisk infrastruktur.

Beskyttelse af samfundets mest sårbare i beredskabssituationer

Det er dog vigtigt at sikre, at befolkningens mest sårbare grupper – herunder ældre borgere – ikke utilsigtet stilles dårligere, hverken i den daglige betjening eller under ekstraordinære forhold. De foreslåede undtagelsesbestemmelser, hvor transportministeren kan fravige gældende lovgivning på områder som vej-, post- og færdselsområdet kan i yderste konsekvens få betydning for mobilitet, adgang til livsvigtig information og basale ydelser for ældre.

Ældre Sagen anbefaler, at der i lovbemærkninger og eventuelle senere bekendtgørelser indføres et krav om, at konsekvenser for særligt udsatte grupper, herunder ældre, vurderes forud for iværksættelse af undtagelser fra gældende regler. Derudover anbefaler Ældre Sagen, at civilsamfundet – herunder relevante ældreorganisationer – inddrages i beredskabsplanlægningen, særligt hvad angår post- og transportinfrastruktur i land- og yderområder.

Strategisk brug af private fællesveje kræver klarere ansvar og compensation

Lovforslaget giver staten flere beføjelser og mulighed for at disponere over private fællesveje i beredskabssituationer uden at overtage ejerskabet. Det kan give anledning til bekymring, da staten dermed får adgang til infrastruktur, som private borgere fortsat har ansvaret for – både juridisk og økonomisk. Dette skal ses i lyset af den eksisterende udvikling, hvor flere kommuner overdrager offentlige veje til private grundejere. Det sker ofte uden borgernes ønske, og mange oplever det som en urimelig byrde at skulle eje og forvalte et vejstykke i fællesskab med naboer – blot fordi de bor ud til vejen.

Ældre Sagen anbefaler, at staten udpeger og kortlægger private fællesveje med strategisk betydning og enten indgår klare aftaler med ejerne om brug og compensation – eller i relevante tilfælde overtager vejens ansvar og vedligeholdelse.

holdelse. Private borgere, herunder mange ældre i landzoner, bør ikke alene bære vedligeholdelsesbyrden for veje, som staten ønsker adgang til i krisesituationer.

Postbetjening i ekstraordinære situationer

Ældre Sagen mener, at det er positivt, at der med lovforslaget foreslås en bestemmelse (§ 17 i postloven), der giver transportministeren hjemmel til at udpege en postvirksomhed til at sikre fysisk post i tilfælde af svigt i digitale løsninger. De mennesker, som er fritaget fra digital post, er helt afhængige af den fysiske post og telefoniske kommunikation i forbindelse med fx sundhedsaftaler, pensionsudbetalinger og myndighedskommunikation.

Ældre Sagen savner en uddybning af rækkevidden af udpegningen. Hvilke betingelser skal være til stede for, at bestemmelsen aktiveres, hvor længe skal der have været nedbrud, eller hændelse have været i gang, hvor længe skal det være aktiveret, og hvad er omfanget af pligten - gælder det både omdeling og indleveringsmulighed for fysisk post?

Ældre Sagen mener, at det skal specificeres yderligere i bemærkningerne til loven, og at der dertil bør udstedes bekendtgørelse og vejledning herom. Ældre Sagen lægger til grund, at det præciseres, at fysisk post i sådanne situationer skal udbringes til alle borgere i hele landet uden krav om digital tilmelding eller anden selvaktivitet eller -registrering fra borgeren. Ældre Sagen antager i den forbindelse, at der findes en beredskabsplan for tilgang til oplysninger om samtlige borgers postadresser, der kan tilgås af både offentlige og udvalgte private virksomheder, der er en del af den kritiske infrastruktur i Danmark.

Brevkasseplacering i landzoner

Ældre Sagen støtter den foreslåede lempelse i § 8 (stk. 2) i postloven vedrørende brevkasseplacering i landzoner. Ældre Sagen anser lempelsen som relevant og imødekommende over for borgere, der ikke ejer den private adgangsvej til deres ejendom. Det er dog vigtigt, at denne mulighed ikke fører til øget afstand for ældre borgere til deres post, fx hvis det overlades til postoperatøren at afgøre, hvad der er "tættest muligt".

Ældreperspektivet bør tænkes systematisk ind

Lovforslaget indeholder en række nødvendige og tidssvarende bestemmelser til at styrke det nationale beredskab. Det er dog afgørende, at disse ikke gennemføres uden opmærksomhed på deres konsekvenser for ældre og andre sårbare grupper – hverken i hverdagen eller i en krisesituation. Ældre Sagen opfordrer derfor til, at ældreperspektivet tænkes systematisk ind i beredskabsplaner på transport- og postområdet. Vi henstiller desuden til, at der sker en efterfølgende evaluering af, hvorledes eventuelle undtagelsesregler påvirker borgere med begrænset mobilitet og/eller digitale færdigheder.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør